MARKETING

ILMIY, AMALIY VA OMMABOP JURNAL

№11-SON

2025-YIL, NOYABR

9710 xalqaro daraja

№240874

ISSN: 3060-4621

Google Scholar
OpenAIRE
zenodo
ORCID
OPEN ACCESS

2025-YIL
NOYABR
№ 11-SON

Marketing

ILMIY, AMALIY VA OMMABOP JURNAL

ELEKTRON NASHR. 29 NOYABR , 2025-YIL

JURNALNING MAQSADI

Tadbirkorlik-biznes faoliyatini tashkil etishning marketing asoslarini, yo'nalishlari, echimlari, vositalarini yaratish va rivojlantirish

ALOQA UCHUN MA'LUMOTLAR

TEL: (97) 783-84-64
VEB-SAYT
www.marketingjournal.uz
ELEKTRON POCHTA:
info@marketingjournal.uz
TELEGRAM BOT:
@marketinjournalbot
TELEGRAM KANAL:
https://t.me/tdiumarketingjournal

MUASSIS

"Tadbirkor va ishbilarmon" MCHJ

JURNALNING ILMIYLIGI

Marketing jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining **2024-yil 04-oktabrdagi 332/5 sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan

INDEKSATSIYA

Google Scholar
ORCID
OPEN ACCESS
OpenAIRE
zenodo

BOSH MUHARRIR
Xakimov Ziyodulla Axmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent;
BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:
Yusupov Muxamadamin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor;

TAHRIR HAY'ATI:

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU, Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori;
Ergashxodjayeva Shaxnoza Djasurovna, i.f.d., prof., TDIU, "Marketing" kafedrasi mudiri;
Soliyev Axmadjon Soliyevich, i.f.d., NamDTU, "Marketing" kafedrasi professori;
Ikramov Murad Akramovich, i.f.d., TDIU "Marketing" kafedrasi professori;
Tursunov Boburjon Ortiqmirzayevich, i.f.d., prof., TDIU, Iqtisodiy xavfsizlik kafedrasi mudiri,Xalqaro statistika instituti kengashi doimiy a'zosi;
Zarova Elena Viktorovna, i.f.d., G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti professori, Xalqaro statistika instituti kengashi doimiy a'zosi
Akramov Tohir Abdirahmonovich, i.f.d., TDIU, "Marketing" kafedrasi professori;
Ostonaqulova Gulsaraxon Muhammadyoqub qizi, i.f.d., TDIU, "Marketing" kafedrasi professori;
Samadov Asqarjon Mishomovich, i.f.n., TDIU, "Marketing" kafedrasi professori;
Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxo'ja qizi, i.f.n., dots., TDIU Kengash kotibi;
Sobirov Azizbek Avazbekovich, PhD., TDIU, "Marketing" kafedrasi dotsenti;
Sadikov Shoxrux Shuxratovich, PhD, dots., TIU, Departament boshlig'i;
Musyeva Shoira Azimovna, i.f.n., SamISI, "Marketing" kafedrasi professori;
Kaxramonov Xurshidjon Shuxrat o'g'li, PhD., TDIU, "Marketing" kafedrasi dotsenti;
Djurabayev Otabek Djurabayevich, i.f.d., TDIU, "Innovatsion menejment" kafedrasi dotsenti;
Karimova Shirin Zoxid qizi, PhD, TDIU, "Axborot texnologiyalari" kafedrasi katta o'qituvchisi;
Mullabayev Baxtiyarjon Bulturbaevich, DSc., NamDTU, "Menejment" kafedra mudiri, dotsent;
Fayzullayev Javlonbek Sultonovich, DSc., TDIU, "Yashil iqtisodiyot" kafedrasi dotsenti;
Aliyev Yashnarjon Egamberdiyevich, DSc., TDIU, "Iqtisodiy va moliyaviy xavfsizlik" kafedrasi professori;
Bobojonov Azizjon Babaxanovich, DSc, TDIU, "Raqamli iqtisodiyot" kafedrasi dotsenti
Allayarov Shamsiddin Amanullayevich, DSc, prof., TDIU, "Savdo ishi" kafedrasi mudiri
Jumaev Olimjon Sadulloevich, DSc, Raqobat siyosati va iste'molchilar huquqlari tadqiqotlari markazi direktori;
Maxamadjanov Akbar Maxamadaliyevich, PhD., TDIU, Raqamli iqtisodiyot va axborot texnologiyalari fakulteti dekan muovini
Eshov Mansur Po'latovich, i.f.d., prof., Alfraganus universiteti O'quv ishlari bo'yicha prorektor;
Abduvaxidov Abdumalik Maxkamovich, i.f.d., TDIU, "Turizm va servis" kafedrasi professori;
Kucharov Abrorjon Sobirjanovich, TDIU, "Biznes boshqaruvi va logistika" kafedrasi professori
Tuychiyev Alisher Jurayevich, Alfraganus University "Iqtisodiyot" fakulteti dekani, professor;
Nazarova Ra'no Rustamovna, TDIU, "Yashil" iqtisodiyot kafedrasi mudiri, Iqtisodiyot fanlari doktori, professor;
Usmonov Bunyod Aktam o'g'li, PhD , TDIU, Moliyaviy tahlil kafedrasi v.b.dotsenti;
Dehqonov Burxon Rustamovich, PhD., TDIU, Ilmiy tadqiqot faoliyatini tashkil etish bo'limi bosh mutaxassisi;
Turobova Hulkar Rustamovna, PhD., BuxDU, Yashil iqtisodiyot va agrobiznes kafedrasi dotsenti;
Boltaev Umidjon Talant o'g'li, i.f.f.d., PhD., Toshkent arxitektura qurilish instituti "Iqtisodiyot va ko'chmas mulkni boshqarish" kafedrasi dotsenti;
Bayxonov Bahodirjon Tursunbayevich, i.f.d., DSc, NamDTU, "Menejment" kafedrasi dotsenti;
Pardayev Sherzod Xolmurodovich, i.f.f.d., PhD., TDIU, "Yashil iqtisodiyot va barqaror biznes" kafedrasi dotsenti;
Beknazarov Behzod Baxtiyor o'g'li, PhD., Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali "Yashil iqtisodiyot va barqaror biznes" kafedrasi dotsent v.b.
Rajabova Moxichexra Abduxolikovna, PhD., Buxoro davlat universiteti marketing va menejment kafedrasi o'qituvchisi.

Elektron nashr 725 sahifa. E'lon qilishga 2025-yil 29- noyabrda ruxsat etildi

MUNDARIJA

BANGLADESH VA O‘ZBEKISTONDA TO‘QIMACHILIK MAHSULOTLARI BOZORINING RIVOJLANISHI 7
Soliyev Axmadjon

ИНТЕГРАЦИЯ НЕЙРОМАРКЕТИНГОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ЭКОСИСТЕМУ E-COMMERCE: АНАЛИЗ ПОВЫШЕНИЯ КОНВЕРСИИ И ПОЛЬЗОВАТЕЛЬСКОГО ОПЫТА НА ПРИМЕРЕ КРУПНЕЙШИХ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ 22
Икрамов Мурат Акрамович, Юлдашев Жамшид Абрарович

МОДЕЛИ МАШИННОГО ОБУЧЕНИЯ ДЛЯ ПРОГНОЗИРОВАНИЯ КОДА ТН ВЭД: ПЕРСПЕКТИВЫ И ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ 37
Муратова Шохиста Нигматуллаевна

GLOBALLASHUV SHAROITIDA HUDUDLARNI RIVOJLANTIRISH JARAYONLARINING O‘ZIGA HOS JIHATLARI (RIVOJLANGAN MAMLAKATLAR TAJRIBASI MISOLIDA)....45
Tuychiev Alisher Jurayevich

ОСОБЕННОСТИ ЦИФРОВОГО МАРКЕТИНГА В МАЛОМ БИЗНЕСЕ И ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВЕ 56
Касимова Фатима Тулкуновна, Джалилов Шерзод Кахрамонович

FACTORS OF EFFECTIVE DEVELOPMENT OF PRODUCTION POTENTIAL OF INDUSTRIAL ENTERPRISES 62
Allaeva Gulchekhra Jalgasovna

HUDUDLARDA IQTISODIY XAVFSIZLIK KO‘RSATKICHLARI TENDENSIYASINI BAHOLASH 70
Bayxonov Baxodirjon Tursunbayevich

MINTAQALAR RIVOJLANISHINING IMIJ YARATISHGA ASOSLAGAN NAZARIYALARI 78
Duschanov Alisher Sherzod o‘g‘li

MAJBURIY SUG‘URTA ZAXIRALARINI BUXGALTERIYA HISOBIDA AKS ETTIRISHNING AMALDAGI HOLATI 85
Kodirkulov Oybek Turdiboyevich

KICHIK BIZNES SUBYEKTLAR FAOLIYATINI BARQARORLIGINI TA’MINLASHDA MOLIYAVIY MUNOSABATLARNI SAMARALI TASHKIL ETISH YO‘LLARI 98
Jo‘raxonov Muzaffar Eskandarovich

SANOAT KORXONASI BOZORINING RIVOJLANISHI VA UNDA KICHIK BIZNESNING O‘RNI 107
Usmonova Dilfuza Ilhomovna

TIBBIYOT MUASSASALARIDA DAROMAD VA XARAJATLARNI TAN OLISH, HISOBGA OLISH VA MOLIYAVIY HISOBOTDA AKS ETTIRISHNING NORMATIV-HUQUQIY ASOSLARI 116
Ruziyeva Umida Muzaffarovna

INNOVATSION STRATEGIYANI ISHLAB CHIQISH VA AMALGA OSHIRISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING MEZON VA KO‘RSATKICHLARI 126
Yusupov Saidvali Shukrullayevich

SOHALAR KESIMIDA SOLIQ YUKINI ANIQLASHNING AHAMIYATI 137
Mamatkulov Salimjon Raxmonkulovich, Aminboyev Javohir Ravshanbek o‘g‘li, Abdiyev Mansur Musurmonovich, Choriyev Og‘abek Alisher o‘g‘li, Usmonov Doniyor Maxamadjon o‘g‘li

АНАЛИЗ ДЕТЕРМИНАНТ МИГРАЦИОННОГО ОТТОКА ВЫСОКОКВАЛИФИЦИРОВАННЫХ СПЕЦИАЛИСТОВ ИЗ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН И РАЗРАБОТКА СТРАТЕГИЙ ИХ РЕТЕНЦИИ В НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ 144
Сайфутдинова Нигина Фуркатовна, Хусаинов Равшан Рахимович

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ МЕТОДОЛОГИЧЕСКИХ ПОДХОДОВ ОЦЕНКИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ УСТОЙЧИВОСТИ ХЛОПКОВО-ТЕКСТИЛЬНЫХ КЛАСТЕРОВ УЗБЕКИСТАНА....157
Холикова Рухсора Санджаровна

O‘ZBEKISTON ELEKTRON PULGA O‘TISH SHAROITIDA ELEKTRON TO‘LOV TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH, KORRUPSIYA VA YASHIRIN IQTISODIYOTNI BARTARAF ETISHDAN KUTILAYOTGAN SAMARADORLIK....169
Abdiyev Mansur Musurmonovich, Xujamuradov Abror Ro‘zimurat o‘g‘li, Mamatkulov Salimjon Raxmonkulovich

O‘ZBEKISTONDA MAQBUL QISHLOQ XO‘JALIGI MAHSULOTLARI BOZORINI RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI 185
Akbarov Boburjon Sobirjon o‘g‘li

MINTAQANI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA INNOVATSION EKOTIZIMLARNI SHAKLLANTIRISH KO‘RSATKICHLARINI BAHOLASH....193
Ramazanov Suhrobjon Sherzod o‘g‘li

TASHQI SAVDO KO‘RSATKICHLARINING KO‘P OMILLI KLASTER TAHLILI (O‘ZBEKISTON MISOLIDA) 202
Abdujalilova Bibisora Baxodir qizi
O‘ZBEKISTON OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARI BOZORINING HOLATI VA RIVOJLANISH YO‘NALISHLARI....209
Soliyev Axmadjon, Ibroximov Avazbek
DAVLAT ISHTIROKIDAGI KORXONALARNI XUSUSIYLASHTIRISH JARAYONIDA KADRLAR SALOHIYATINI SAQLAB QOLISH VA RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI 217
Bekchanov Ruslan Ambiyatovich
MINTAQADA IQTISODIY-EKOLOGIK MEXANIZMLARDAN SAMARALI FOYDALANISH XUSUSIYATLARI 222
Sapayev Maxsudbek Karimovich
MINTAQA SANOATINI INNOVATSION RIVOJLANTIRISH USULLARI....227
Raxmatullayev Doston Asad o‘g‘li
MODERN APPROACHES TO INDUSTRIAL COOPERATION AND THEIR APPLICATION IN UZBEKISTAN’S ECONOMY....233
Boyturayev Olimjon Urayimovich
NAVOIY VILOYATIDA “YASHIL BELBOG‘”LAR BARPO ETISHDA INFRATUZILMA BILAN TA’MINLASH MINTAQAVIY MUAMMOLARI VA ULARNING YECHIMLARI 244
Sayfulina Alfira Feratovna
MINTAQA SAVDO KORXONALARINING JOZIBADORLIGINI OSHIRISHDA MARKETING STRATEGIYASIDAN FOYDALANISH KO‘RSATKICHLARINI BAHOLASH....259
Otaxonova Dinora Musaboy qizi
TO‘QIMACHILIK SANOATIDA SUN’IY VA KIMYOVIY TOLALARNING IQTISODIY AFZALLIKLARI....266
Raximov Furqat Jalolovich
MARKAZIY BANKNING PUL TAKLIFI VA BANK REZERVLARI SIYOSATI: DUNYO VA O‘ZBEKISTONDA TAHLIL....276
Safarova Zarina
TIBBIY XIZMATLAR KO‘RSATUVCHI KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI RAQOBATBARDOSHLIGINI BAHOLASHNI TAKOMILLASHTIRISH....286
Vaisov Dilshod Ibodullayevich
INTEGRATED E-COMMERCE MANAGEMENT SYSTEM BASED ON THE ERPI INDEX: CONCEPT, METHODOLOGY, AND MANAGEMENT MECHANISMS FOR THE DEVELOPMENT OF E-COMMERCE IN UZBEKISTAN....295
Isokhujaeva Munira Yashnarovna
РАЗВИТИЕ ВНУТРЕННЕЙ ТОРГОВЛИ И ПОВЫШЕНИЕ ЕЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ....301
Рауандина Гулдарай Калкеновна, Сайфуллаева Мадина Исматовна
MAHSULOTLARNING RAQAMLI MAHSULOT PASPORTINI YARATISH JARAYONIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI QO‘LLASHNING NAZARIY ASOSLARI 315
Avloqulova Sadoqat Sobirjon qizi
DUNYODAGI MINTAQAVIY TAFOVUTLAR: ASOSIY RIVOJLANISH KO‘RSATKICHLARI TAHLILI VA ULARNI KAMAYTIRISH BO‘YICHA YECHIMLAR....327
Matyoqubova Dilfuza Olimboyevna
INTELLEKTUAL BOSHQARUV TIZIMLARINING SANOAT KORXONALARIDA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHDAGI ROLI....334
Xidirova Barchinoy Ilxomovna
TEMIR YO‘L TRANSPORTI TIZIMINI INNOVATSION RIVOJLANTIRISH VA BOSHQARUV MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA MARKETING STRATEGIYALARINING ROLI 341
Mauzerov Jaxongir Ulug‘bek o‘g‘li
YASHIL TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA ISHLAB CHIQARISHNI RIVOJLANTIRISHDA EKOLOGIK MARKETINGNING AHAMIYATI 348
Ergashev Sanjarbek Sobirjon o‘g‘li
MINTAQADA RAQAMLI IQTISODIY SALOHIYATNI OSHIRISH YO‘NALISHLARI....355
Yusubov In’omjon Ikram o‘g‘li
ЭВОЛЮЦИЯ МАРКЕТИНГА И ТЕХНОЛОГИЙ КАК ФАКТОРОВ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ УСТОЙЧИВОСТИ 362
Туйчиев Комилжон Лазизович

OZIQ-OVQAT MAHSULOTLARI BOZORIDA MARKETING TADQIQOTLARINI O’TKAZISH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH....................369
Murtozayeva Dilnoza Boboniyoz qizi
ИННОВАЦИИ КАК КЛЮЧЕВОЙ ФАКТОР РАЗВИТИЯ СОВРЕМЕННЫХ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ....................378
Х.Т. Буриев, Тошимов Улугбек Хакимович
PAXTA-TO‘QIMACHILIK KLASTERLARINI RIVOJLANTIRISH MODELLARI 384
Atajanova Guli Maxsudbekovna
THE EVOLUTION OF MANAGEMENT APPROACHES IN THE 21ST CENTURY – ADAPTIVE MODELS OF TRANSFORMATION OF ORGANIZATIONAL STRUCTURES....................391
Tukhtaboev Abdurashid Tursunovich
XIZMAT KO‘RSATISH KORXONALARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA, ELEKTRON XIZMATLAR VA AI TEXNOLOGIYALARINING BOSHQARUV SAMARADORLIGIGA TA’SIRI....................398
Zayavitdinova Nafisa Muxammadovna
MARKETING TADQIQOTLARDA BOG‘LIQLIK KOEFFITSENTLARDAN FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARI....................409
Muradov Rustamjon Sobitxonovich
GLOBALLASHUV DAVRIDA MAMLAKATDA FRILANSERLIK FAOLIYATI TASHKIL ETISH VA RIVOJLANTIRISH YO‘LLARINI TAKOMILLASHTIRISH 417
Lutpidinov Shuxrat Zakirdjanovich
AHOLI TURMUSH DARAJASINING KO‘P OMILLI INDIKATORLARINI SHAKLLANTIRISHNING NEYRO-RAVSHAN KLASSIFIKATSIYA MODELI 428
Mirzayev Shoxrux Normurod o‘g‘li
AVTOMOBIL SAVDOSIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA MARKETING TEXNOLOGIYALARINING ROLI....................435
Adamboyev Abror Akrom o‘g‘li
СТРАТЕГИЧЕСКАЯ РОЛЬ СЕМЕНОВОДЧЕСКОГО СЕКТОРА В СИСТЕМЕ ГЛОБАЛЬНОЙ АГРАРНОЙ И ПРОДОВОЛЬСТВЕННОЙ ЭКОНОМИКИ....................443
Ахмедова Мадина Шухрат қизи
RAQAMLI IQTISODIYOTNI RIVOJLANISHIDA ZAMONAVIY AXBOROTLARNI O‘RNI 458
Samatov Azizbek Abdulaxatovich
SI BILAN JIHOZLANGAN INNOVATSIYALARINING CHAKANA SAVDODAGI ROLI: ISTE’MOLCHI JALB ETILISHI, XARID ODATLARI VA MARKETING STRATEGIYASI....................464
Safarov Baxtiyor Djurakulovich
KICHIK BIZNES SOHASIDA MOLIYAVIY MUNOSABATLARNI SAMARALI TASHKIL ETILISHI SUBYEKTLAR FAOLIYATI BARQARORLIGINI TA’MINLASHNING BOSH OMILI 482
Jo‘raxonov Muzaffar Eskandarovich
O‘ZBEKISTONDA INVESTITSIYALARNI MOLIYAVIY BOSHQARISHNING JORIY HOLATI VA TA’SIR QILUVCHI OMILLARNING EKONOMETRIK TAHLILLARI 491
Ismailov Dilshod Anvarjonovich
TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY MARKETING STRATEGIYALARINING O‘RNI 504
Xamidbayev Asadbek Nodir o‘g‘li
MODA INDUSTRIYASI MARKETING STRATEGIYALARI ORQALI XALQARO BOZORLARGA CHIQISH IMKONIYATLARI....................511
Alimxodjayeva Nargiza Elshodovna
TO‘QIMACHILIK KORXONALARI B2B BOZORIDA MARKETING STRATEGIYALARINING SAMARADORLIK OMILLARI....................519
Sapayeva Nilufar Kadambayevna
TIJORAT BANKLARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI TAVSIFLOVCHI MOLIYAVIY KO‘RSATKICHLARNI YAXSHILASH IMKONIYATLARII....................526
Ibodullayev Shohboz To‘lqin o‘g‘li
DAVLAT SEKTORIDAGI TASHKILOTLARDA QURILISH-TA’MIRLASH XARAJATLARI HISOBINING XORIJ TAJRIBASI....................534
Azizova Zilola Lochinovna
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA YASHIL KREDITLASH MEXANIZMLARINI OPTIMALLASHTIRISH: EKOLOGIK LOYIHALARNI QO‘LLAB-QUVVATLASH TAHLILI....................544
Allayarov Suxrob Rustamovich

OILAVIY TADBIRKORLIK OMILLARI VA KAMBAG'ALLIK DARAJASINI QISQARTIRISHNING PROGNOZ KO'RSATKICHLARI 553
Zaxidova Umida Farxodovna
МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ УЗБЕКИСТАНА 567
Аминова Азиза Батырбаевна
AVTOMOBIL SANOATIDA MARKETING TADQIQOTLARI ASOSIDA INVESTITSION LOYIHALARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI 575
Nasritdinova Gulchexra Abdurashitovna
HUDUDLARDA SANOAT KORXONALARI FAOLIYATINI BOSHQARISHNING TEXNOLOGIK MODERNIZATSIYALASH JARAYONLARINI TAKOMILLASHTIRISH 583
Qalandarova Gulshoda Nazirjon qizi, Goziyeva Shaxina Djahongirovna
SANOAT KLASTERLARIDA MARKETING EKOTIZIMI ISHTIROKCHILARI O'RTASIDAGI O'ZARO ALOQALAR TAHLILI 591
Sobirov Azizbek Avazbekovich
AUTSORSING VA AMALIYOT 601
Shodmonov Shokir Dustmurodovich
ПОВЕДЕНЧЕСКИЕ БАРЬЕРЫ В ПРОЦЕССЕ ПРИНЯТИЯ РЕШЕНИЯ О ПОКУПКЕ 610
Усмонова Диёра Маҳмуд кизи, Нухритдинхаджаев Улугбек, Атаханов Асадбек
AGROSANOAT KORXONALARIDA RAQAMLI MARKETING STRATEGIYALARINING SAMARADORLIGINI OPTIMALLASHTIRISH 620
Fayzullayev Shuhrat Sherali o'g'li
MODA INDUSTRIYASI MARKETING STRATEGIYALARI ASOSIDA AUDITORIYANI SEGMENTATSIYALASH 628
Ahmedova Rayhona Jasurbek qizi
QURILISH TARMOG'IDA OLIB BORILAYOTGAN ISLOHOTLAR VA ULARNING RIVOJLANISH TENDENTSIYALARI 636
Arifdjanova Zilola Dilshodovna
HUDUDLAR BO'YICHA MOLIYAVIY INKLYUZIYA DARAJASINI BAHOLASHGA ILMIY-USLUBIY YONDASHUVLAR 645
Adashaliyev Baxtiyorjon Valisher o'g'li
ЭФФЕКТИВНОСТЬ ОМНИКАНАЛЬНЫХ СТРАТЕГИЙ В ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ 660
Эргашходжаева Шахноза Джасуровна, Хасанов Ганишер, Сафаров Азизбек
QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA ISHLAB CHIQARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING ZAMONAVIY USULLARI VA TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI 676
Ibragimov Salohiddin Ochilovich
TEMIR YO'L TRANSPORTI KORXONALARIDA ASOSIY FONDLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING NAZARIY ASOSLARI VA METODIK YONDASHUVLARI 685
Turdiyeva Irodaxon Ismoil qizi
INVESTITSION RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISHNI RAG'BATLANTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISHDA XORIJIY MAMLAKATLAR TAJRIBASIDAN FOYDALANISH YO'LLARI 694
Isakov Axmadali Esanbaevich
CRM-УПРАВЛЕНИЕ В СЕТЕВЫХ СУПЕРМАРКЕТАХ РАЗВИВАЮЩИХСЯ СТРАН: КАК ДАННЫЕ О КЛИЕНТАХ, ЛОЯЛЬНОСТЬ И ОМНИКАНАЛЬНОСТЬ ПОВЫШАЮТ ЭФФЕКТИВНОСТЬ РОЗНИЦЫ (ФОКУС НА ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ) 704
Юсупов Улугбек Шукруллаевич
MINTAQAVIY IQTISODIY RIVOJLANISHDA OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARI INNOVATSION SALOHIYATINI BOSHQARISH MEXANIZMLARI 715
Dadamirzayev Muzaffar Xabibullayevich

PAXTA-TO‘QIMACHILIK KLASTERLARINI RIVOJLANTIRISH MODELLARI

Atajanova Guli Maxsudbekovna
Urganch Ranch texnologiya universiteti
“Iqtisodiyot” kafedrasi o‘qituvchisi
Abu Rayhon Beruniy nomidagi Urganch davlat universiteti
mustaqil tadqiqotchisi.
ORCID: 0009-0004-0576-4082
E-mail: atajanovaguli28@gmail.com

Annotatsiya

Ushbu tadqiqot paxta-to‘qimachilik klasterlarining rivojlantirish modellari tahliliga bag‘ishlangan. Tadqiqot natijalari mintaqaning iqtisodiy salohiyati, texnologik integratsiya va boshqaruv mexanizmlarining uyg‘unligining barqaror rivojlanish uchun hal qiluvchi omil ekanligini ko‘rsatadi. Shu bilan birga, resurslardan kompleks foydalanish, innovatsion-integratsion, mintaqada diversifikatsiya va raqamli boshqaruv modellari klaster tizimining samaradorligini oshirish va eksport salohiyatini kengaytirishda muhim rol o‘ynashi aniqlangan.

Kalit so‘zlar: paxta-to‘qimachilik klasterlari, mintaqaviy rivojlantirish, ishlab chiqarish samaradorligi, texnologik integratsiya, innovatsion-integratsion model, eksport salohiyati.

Аннотация

Данное исследование посвящено анализу критериев территориального развития и моделей развития хлопково-текстильных кластеров. Кластеры играют стратегическую роль в интеграции сельскохозяйственного и промышленного секторов для повышения производственной эффективности, расширения экспортного потенциала и обеспечения занятости в регионах. Результаты исследования показывают, что гармонизация регионально-экономического потенциала, технологической интеграции и механизмов управления является решающим фактором для устойчивого развития. Кроме того, модели комплексного использования ресурсов, инновационно-интеграционная, региональная диверсификация и цифровое управление существенно способствуют повышению эффективности кластеров и расширению их экспортного потенциала.

Ключевые слова: хлопково-текстильные кластеры, территориальное развитие, производственная эффективность, технологическая интеграция, инновационно-интеграционная модель, экспортный потенциал.

Abstract

This study is devoted to the analysis of the territorial development criteria and development models of cotton-textile clusters. Clusters play a strategic role in integrating the agricultural and industrial sectors to enhance production efficiency, expand export potential, and ensure regional employment. The research findings indicate that the harmonization of regional-economic potential, technological integration, and governance mechanisms is a critical factor for sustainable

development. Furthermore, models such as comprehensive resource utilization, innovation-integration, regional diversification, and digital management significantly contribute to increasing cluster efficiency and expanding export capacity.

Keywords: cotton-textile clusters, territorial development, production efficiency, technological integration, innovation-integration model, export potential.

KIRISH

Paxta-to‘qimachilik klasterlari mamlakat iqtisodiyotining muhim sektori bo‘lib, agrar va sanoat tarmoqlarini integratsiyalash orqali ishlab chiqarish samaradorligini oshirish, eksport salohiyatini kengaytirish va mintaqada bandlikni ta’minlashda katta ahamiyat kasb etadi. So‘nggi yillarda global bozor talablari, innovatsion texnologiyalar va raqamli boshqaruv tizimlarining joriy etilishi klaster tizimining barqarorligini va samaradorligini oshirish zaruratini kuchaytirdi.

Mintaqa klasterlarni rivojlantirish modellari ishlab chiqish iqtisodiy samaradorlikni oshirish, mintaqaviy tafovutlarni kamaytirish, resurslardan oqilona foydalanish va innovatsion yechimlarni tatbiq etish imkonini beradi. Shu nuqtai nazardan, paxta-to‘qimachilik klasterlarining rivojlanishi bo‘yicha tizimli tahlil va modellashtirish amaliyotga katta dolzarblik kasb etadi. Shuningdek, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabrdagi PF-158-son Farmonida belgilangan vazifalar doirasida qishloq xo‘jaligida hosildorlik va rentabellik darajasini keskin oshirish, bir gektardan olinadigan o‘rtacha daromadni 5 ming dollarga yetkazish, qishloq xo‘jaligi sohasida eksport hajmini yiliga 10 milliard dollarga yetkazish, agrar sohaga jami 15 milliard dollar investitsiyalarni jalb qilish va hosildorlik ko‘rsatkichlarini paxta bo‘yicha o‘rtacha 45–50 sentnerga, g‘alla bo‘yicha 80–85 sentnerga yetkazish maqsad qilib qo‘yilgan [1]. Ushbu vazifalar klaster tizimining rivojlanishi, resurslardan samarali foydalanish va eksport salohiyatini kengaytirishda asosiy yo‘nalishlarni belgilaydi.

ADABIYOTLAR SHARHI

Paxta-to‘qimachilik klasterlari agrar va sanoat sektorlarini integratsiyalash, ishlab chiqarish samaradorligini oshirish hamda eksport salohiyatini kengaytirish nuqtai nazaridan tadqiq etilgan. Paxta-to‘qimachilik klasterlarida ishlab chiqarish jarayonlarining texnologik tizimlari va samaradorligi turli tadqiqotlarda o‘rganilgan. B.A.Paluanov va boshqalar [2] siqilgan ip-gazlama tizimi parametrlarini rivojlantirish bo‘yicha tavsiyalar beradi. C.Bozarth va boshqalar [3] esa sanoat klasterlari nazariyasi orqali ishlab chiqarish jarayonlarini muvofiqlashtirish va yetkazib berish zanjirini optimallashtirishni tahlil qiladi. K.E.Radjapov va B.K.Erkaevalar [4] klasterlarning shakllanish xususiyatlari va tashkilot modelini tahlil qilib, hududlararo integratsiya va boshqaruv mexanizmlarining ahamiyatini ta’kidlaydilar. T.L.Khalikov [5] paxta-to‘qimachilik sektorining mintaqaviy iqtisodiyotdagi rolini, resurslardan samarali foydalanish va sifatli ishlab chiqarish orqali raqobatbardoshlikni oshirishni ko‘rsatadi. B.A.Davlyatov [6] esa klasterlar orqali ish o‘rinlari yaratish, kichik biznesni rivojlantirish va eksport salohiyatini kengaytirish imkoniyatlarini tahlil qiladi. Shu asosda, paxta-to‘qimachilik klasterlarining rivojlanishi mintaqaning iqtisodiy

salohiyati, texnologik integratsiya va boshqaruv mexanizmlariga bevosita bogʻliq ekanligi aniqlanadi. Ushbu adabiyotlar sharhi tadqiqotning dolzarbligini yanada tasdiqlaydi: paxta-toʻqimachilik klasterlarini rivojlantirish orqali mamlakatning agrar va sanoat integratsiyasi mustahkamlanadi, ishlab chiqarish samaradorligi va eksport salohiyati oshiriladi, shuningdek, mintaqada bandlik va iqtisodiy farovonlikni ta’minlash imkoniyati mavjudligi koʻrsatiladi.

METODOLOGIYA

Tadqiqotda paxta-toʻqimachilik klasterlarining mintaqaviy rivojlanish modellari tahlil qilinib, asosiy e’tibor mintaqaviy salohiyat, ishlab chiqarish zanjiri, texnologik integratsiya va boshqaruv mexanizmlarining klaster samaradorligiga ta’siriga qaratildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Paxta-toʻqimachilik klasterlari mamlakatning sanoat va agrar sektorlarini oʻzaro integratsiyalash orqali iqtisodiyotning barqaror oʻsishini ta’minlashda, eksport salohiyatini kengaytirishda va mintaqada bandlik darajasini oshirishda strategik ahamiyat kasb etadi. Klaster tizimi paxtachilik, ip-gazlama ishlab chiqarish, tayyor toʻqimachilik mahsulotlarini eksportga yoʻnaltirish kabi bosqichlarni yagona qiymat zanjiriga birlashtiradi. Bu esa ishlab chiqarish samaradorligini oshirish, resurslardan oqilona foydalanish va qoʻshimcha qiymat yaratish imkonini beradi[7].

Shu nuqtai nazardan qaraganda, paxta-toʻqimachilik klasterlarining samarali faoliyat yuritishi bir qator Mintaqaviy, iqtisodiy va tashkiliy omillar uygʻunligiga bevosita bogʻliqdir. Eng avvalo, klasterning hududiy joylashuvi strategik jihatdan muhim boʻlib, xomashyo bazasiga yaqinlik, suv va energiya resurslariga kirish imkoniyati, transport-logistika infratuzilmasining rivojlanganlik darajasi ishlab chiqarish xarajatlari va raqobatbardoshlikka ta’sir etadi. Shu bilan birga, ishlab chiqarish zanjiri bosqichlarining uygʻunligi — ya’ni paxtani yetishtirishdan tortib tayyor mahsulot eksportigacha boʻlgan barcha jarayonlarning muvofiqlashtirilganligi-klasterning barqaror iqtisodiy mexanizmini shakllantiradi.

Klasterlarning infratuzilma bilan ta’minlanganlik darajasi ham ularning rivojlanish sur’atlariga bevosita ta’sir koʻrsatadi. Elektr energiyasi, transport, aloqa va texnologik infratuzilma yetarli boʻlmagan hududlarda klaster tizimi toʻliq quvvat bilan ishlamaydi. Shu sababli, klasterlarni joylashtirishda sanoat zonalari, logistika markazlari va innovatsion xizmatlar tizimining mavjudligi muhim tanlov mezoni sifatida qaraladi. Mintaqaning iqtisodiy salohiyati paxta-toʻqimachilik klasterlarining barqaror rivojlanishida asosiy omil sifatida e’tiborga loyiqdir. Xomashyo yetishtirish hududi, mehnat resurslarining mavjudligi va transport-logistika infratuzilmasining rivojlanganligi ishlab chiqarish jarayonining uzluksizligini ta’minlaydi. Transport xarajatlarini kamaytirish va logistika zanjirini qisqartirish mahsulot tannarxini sezilarli darajada pasaytiradi. Shu bilan birga, mahalliy aholi bandligi, mehnat resurslarining malakasi va mintaqadagi ishlab chiqarish quvvatlari mintaqaviy iqtisodiy salohiyatni belgilovchi muhim koʻrsatkichlar sifatida qaraladi. Iqtisodiy jihatdan rivojlangan mintaqada klasterlar yuqori samaradorlik bilan faoliyat yuritadi, bu esa eksport salohiyatini oshirishga va mintaqada bandlikni ta’minlashga yordam beradi.

Xomashyo bazasi va ishlab chiqarish zanjiri to‘liqligi klasterning ichki integratsiyasini va raqobatbardoshligini belgilaydi. Paxta yetishtirishdan boshlab, ip-gazlama ishlab chiqarish, bo‘yash, tayyor trikotaj mahsulotlarini tayyorlash va eksportgacha bo‘lgan jarayonlarning yagona tizimda uyg‘unlashuvi ishlab chiqarishning uzluksizligini ta’minlaydi va resurslardan samarali foydalanishga imkon yaratadi. To‘liq ishlab chiqarish zanjiri ishlab chiqarish xarajatlarini pasaytiradi, mahsulot sifatini oshiradi va klaster ichida qo‘shilgan qiymat yaratish darajasini yuqori qiladi. Texnologik integratsiya klasterning samaradorligini oshirishda hal qiluvchi rol o‘ynaydi. Ishlab chiqarish bosqichlari o‘rtasida resurslar va ma’lumot almashinuvi optimallashtirilganida, energiya sarfi kamayadi, tayyor mahsulotlarning raqobatbardoshligi oshadi. Innovatsion yechimlar, raqamli boshqaruv tizimlari va energiya tejamkor texnologiyalarning joriy etilishi klasterning barqaror ishlashini, sifatli ishlab chiqarishni va ekologik barqarorlikni ta’minlaydi. Shu bilan birga, texnologik integratsiya yangi innovatsion loyihalarni joriy etish va ishlab chiqarish jarayonlarini modernizatsiya qilish imkonini beradi. Boshqaruv va hamkorlik mexanizmlari klasterning uzoq muddatli rivojlanishining institutsional poydevorini tashkil qiladi. Davlat-xususiy sheriklik modeli, klaster ichidagi boshqaruv tizimlari va ishtirokchilar o‘rtasidagi koordinatsiya ishlab chiqarish jarayonlarini samarali muvofiqlashtirishga xizmat qiladi. Fermer xo‘jaliklari, qayta ishlovchi korxonalar, eksportchi tashkilotlar va ilmiy-tadqiqot muassasalari o‘rtasidagi samarali hamkorlik innovatsion tarmoq munosabatlarini shakllantiradi. Investitsion muhitning jozibadorligi nafaqat mahalliy, balki xorijiy kapitalni jalb etish orqali yangi ish o‘rinlari yaratish, eksport hajmini oshirish va iqtisodiy o‘sishni jadallashtirish imkonini beradi. Investitsion va innovatsion faollik klasterning dinamik rivojlanishini ta’minlovchi asosiy omildir. Yangi texnologiyalarni joriy etish, ishlab chiqarish quvvatlarini kengaytirish va innovatsion loyihalarni amalga oshirish klasterning modernizatsiya jarayonini tezlashtiradi. Shu yo‘l bilan paxta-to‘qimachilik zanjiridagi barcha bo‘g‘inlar qo‘shilgan qiymat yaratish imkoniyatini maksimal darajada oshiradi, eksport salohiyatini kengaytiradi va mintaqaning iqtisodiy barqarorlikni mustahkamlaydi. Ijtimoiy-iqtisodiy ta’sir klasterlarning mintaqa iqtisodiyotini rivojlanishiga bevosita ta’sirini aks ettiradi. Klaster faoliyati natijasida ish o‘rinlari yaratiladi, mahalliy aholining daromadlari oshadi va mintaqada bandlik darajasi yaxshilanadi. Shu bilan birga, eksport hajmi va mahalliy ishlab chiqarish ko‘rsatkichlarining o‘sishi klasterning iqtisodiy samaradorligini mustahkamlaydi, mintaqada iqtisodiy farovonlikni ta’minlaydi va mintaqaviy o‘sish sur’atlarini tezlashtiradi. Paxta-to‘qimachilik klasterlarining rivojlanish sur’atlari va samaradorligi mintaqaviy jihatdan bir xil emas. Bu tafovutlar bir qator iqtisodiy, texnologik va ijtimoiy omillar bilan izohlanadi. Mintaqaviy tafovutlar asosan xomashyo resurslari taqsimoti, ishlab chiqarish zanjiri darajasi, infratuzilma holati, investitsion faollik va ijtimoiy salohiyatning notekisligidan kelib chiqadi. Klaster tizimining samarali ishlashi uchun xomashyo yetkazib berish, qayta ishlash va tayyor mahsulot ishlab chiqarish bosqichlari o‘rtasidagi uyg‘unlik muhim hisoblanadi. Ba’zi hududlarda ishlab chiqarish zanjiri to‘liq shakllanmaganligi, logistika va transport infratuzilmasining sust

rivojlanganligi ishlab chiqarish samaradorligini pasaytiradi. Shu bilan birga, innovatsion va texnologik imkoniyatlarning notekisligi ham klasterlarning texnologik integratsiya darajasini cheklaydi, bu esa raqobatbardosh tayyor mahsulotlar ishlab chiqarish va qo'shilgan qiymat yaratish imkoniyatlarini kamaytiradi. Investitsion va boshqaruv mexanizmlari ham mintaqaviy tafovutlarni kuchaytiruvchi omil hisoblanadi. Har bir klaster ishtirokchilari o'rtasida samarali hamkorlik, davlat-xususiy sheriklik va investitsion muhitning jozibadorligi turlicha bo'lishi natijasida rivojlanish sur'atlari farqlanadi. Shu bois, mintaqalar kesimida klasterlarni rivojlantirishda universal yondashuv emas, balki hududning o'ziga xos resurs, iqtisodiy va ijtimoiy salohiyatini hisobga oluvchi differensial yondashuv zarur. Bunday yondashuv klasterning resurslardan samarali foydalanishini ta'minlaydi, ishlab chiqarish zanjirini optimallashtiradi, iqtisodiy samaradorlikni oshiradi va mintaqada bandlik darajasini yaxshilaydi. Paxta-to'qimachilik klasterlarining barqaror rivojlanishini ta'minlashda bir nechta strategik rivojlantirish modellari samarali hisoblanadi. Ushbu modellar klaster tizimidagi resurslar, ishlab chiqarish zanjiri bosqichlari, texnologik integratsiya, boshqaruv mexanizmlari va mintaqaviy imkoniyatlarni optimallashtirishga xizmat qiladi. Har bir model o'ziga xos strategik maqsadlarni amalga oshirishga qaratilgan bo'lib, ularning birgalikda qo'llanilishi klaster tizimining iqtisodiy samaradorligini, eksport salohiyatini va hududiy bandlikni oshirishga imkon beradi. Quyida paxta-to'qimachilik klasterlarini rivojlantirish bo'yicha asosiy modellarning tavsifi va ularning tarkibiy elementlari ko'rsatilgan (1-jadval).

1-jadval

Paxta-to'qimachilik klasterlarini rivojlantirish bo'yicha asosiy modellarning tavsifi[1]

Rivojlantirish modeli	Asosiy vazifasi	Tarkibiy elementlari / Kirish komponentlari	Kutiladigan natijalar
Resurslardan kompleks foydalanish modeli	Xomashyoni chuqur qayta ishlash va ishlab chiqarish zanjirini yakuniy mahsulotgacha yetkazish orqali qo'shilgan qiymatni maksimal darajada oshirish	Xomashyo yetkazib berish tizimi, ishlab chiqarish zanjiri, logistika infratuzilmasi	Tannarxni pasaytirish, resurslardan samarali foydalanish, qo'shilgan qiymatni oshirish
Innovatsion-integratsion model	Ilmiy-tadqiqot va ishlab chiqarish tizimlarini uyg'unlashtirish, texnologik yangilanish va innovatsion yechimlarni amaliyotga joriy etish	Ilmiy-tadqiqot muassasalari, ta'lim markazlari, ishlab chiqaruvchi korxonalar	Texnologik yangilanish tezlashadi, ishlab chiqarish sifati va innovatsion samaradorlik oshadi
Mintaqaning diversifikatsiya modeli	Klasterlarning joylashuvini hududning tabiiy-iqtisodiy sharoitlariga moslashtirish va ishlab chiqarish zanjirini hududlar kesimida optimallashtirish	Mintaqaviy resurslar, iqtisodiy va ijtimoiy salohiyat, transport-logistika imkoniyatlari	Samaradorlik oshadi, ishlab chiqarish zanjiri optimallashtiriladi, eksport salohiyati kengayadi

[1] Muallif ishlanmasi

Rivojlantirish modeli	Asosiy vazifasi	Tarkibiy elementlari / Kirish komponentlari	Kutiladigan natijalar
Raqamli boshqaruv modeli	Raqamli texnologiyalar orqali ishlab chiqarish, logistika va marketing jarayonlarini boshqarish	Monitoring tizimlari, raqamli boshqaruv platformalari, analitik vositalar	Resurslardan samarali foydalanish, ishlab chiqarish samaradorligi oshadi, jarayonlar uzluksiz ishlaydi

Jadvaldan ko‘rinib turibdiki, har bir rivojlantirish modeli klaster tizimining barqaror ishlashida o‘ziga xos vazifani bajaradi.

Resurslardan kompleks foydalanish modeli ishlab chiqarish zanjirining barcha bosqichlarida xomashyoni maksimal darajada qayta ishlash va resurslardan samarali foydalanishni ta’minlaydi. Bu esa tannarxni pasaytiradi va qo‘shilgan qiymatni oshiradi. Innovatsion-integratsion model texnologik yangilanishni tezlashtiradi, ishlab chiqarish sifatini yaxshilaydi va ilmiy-tadqiqot institutsiyalari bilan ishlab chiqaruvchi korxonalar o‘rtasidagi hamkorlikni mustahkamlaydi. Shu tariqa, klaster innovatsion salohiyatini oshiradi. Mintaqaviy diversifikatsiya modeli mintaqa tafovutlarni hisobga olgan holda ishlab chiqarish zanjirini optimallashtirish imkonini beradi. Bu model klasterlar joylashuvini mintaqaning tabiiy-iqtisodiy sharoitlariga moslashtirish orqali samaradorlikni oshiradi va eksport salohiyatini kengaytiradi. Raqamli boshqaruv modeli monitoring va boshqaruv jarayonlarini avtomatlashtirishga xizmat qiladi. Raqamli tizimlar ishlab chiqarish samaradorligini oshiradi, resurslardan optimal foydalanishni ta’minlaydi va klaster tizimining uzluksiz ishlashini kafolatlaydi. Shu tarzda, ushbu modellarning integratsiyalashgan qo‘llanilishi paxta-to‘qimachilik klasterlarining barqaror rivojlanishi, mintaqada bandlikni oshirish, eksport salohiyatini kengaytirish hamda innovatsion rivojlanishni ta’minlashga xizmat qiladi. Iqtisodiy modellashtirish vositalari yordamida ushbu modellarning samaradorligi baholanadi va hududlar kesimida optimallashtirish tavsiyalari ishlab chiqiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Paxta-to‘qimachilik klasterlarining barqaror rivojlanishi mintaqa iqtisodiy salohiyati, texnologik integratsiya va boshqaruv mexanizmlarining uyg‘unligiga bevosita bog‘liq bo‘lib, ushbu omillarni kompleks qo‘llash klaster tizimining samaradorligini oshirish, resurslardan oqilona foydalanish va eksport salohiyatini kengaytirishga xizmat qiladi. Shu nuqtai nazardan, klasterlarni rivojlantirishda mintaqa imkoniyatlarini hisobga olgan strategiyalarni ishlab chiqish va amaliyotga joriy etish zarur, bu esa ishlab chiqarish zanjirining barcha bosqichlarida-xomashyo yetkazib berishdan tayyor mahsulot eksportigacha-samarali integratsiyani ta’minlaydi.

Shuningdek, innovatsion va ilmiy-tadqiqot faoliyatini klaster tizimiga integratsiyalash, raqamli boshqaruv va monitoring tizimlarini joriy etish orqali ishlab chiqarish samaradorligi, resurslardan foydalanish darajasi va sifat nazorati sezilarli darajada oshiriladi. Davlat-xususiy sheriklik modeli va investitsion rag‘batlarni kuchaytirish esa nafaqat iqtisodiy samaradorlikni oshiradi, balki yangi ish o‘rinlari yaratish, eksport hajmini kengaytirish va mintaqada barqarorlikni ta’minlashga yordam

beradi. Umuman olganda, paxta-toʻqimachilik klasterlarining rivojlanishiga kompleks yondashuvni qoʻllash, texnologik va boshqaruv omillarini uygʻunlashtirish hamda innovatsion va raqamli yechimlarni tatbiq etish klaster tizimining uzoq muddatli barqarorligini ta’minlash va mamlakat iqtisodiyotining rivojlanishida strategik ahamiyat kasb etadi.

FOYADALANILGAN ADABIYOTLAR ROʻYXATI

1. Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabr PF-158-son. “Oʻzbekiston-2030” strategiyasi toʻgʻrisida. Farmoni, https://lex.uz/en/docs/-6600413

2. B. A. Paluanov et al., “Анализ характеристик технологических процессов хлопко-текстильного кластера”, Universum: технические науки: электрон. научн. журн., vol. 3, no. 120, 2024.

3. C. Bozarth, J. Blackhurst, and R. Handfield, “Following the Thread: Industry Cluster Theory, the New England Cotton Textiles Industry, and Implications for Future Supply Chain Research”, Production and Operations Management, vol. 16, no. 1, pp. 154–157, Jan. 2009.

4. K. E. Radjapov, B. K. Erkaeva, Особенности формирования и организационная модель региональных межотраслевых кластеров в текстильной промышленности, Бюллетень науки и практики, № 5; 2019.

5. T. L. Khalikov, Formation and Development of Regional Cotton-Textile Clusters, Journals Contributions, 2023.

6. B. A. Davlyatov, Prospects For Cotton and Textile Clusters in Uzbekistan, International Conference of Economics, Finance and Accounting Studies, Tashkent Institute of Textile and Light Industry, 2023.

7. S.I. Gryadov, I.V.Kovaleva. Agropromishlenniy klaster: Problemi i perespektivi razviti Y. Vestnik Altayskogo Gosudarstvennogo universiteta №4 (54). S.98-105.

Marketing

ilmiy, amaliy va ommabop jurnali

Muharrir:	Xakimov Ziyodulla Axmadovich
Ingliz tili muharriri:	Tursunov Boburjon Ortiqmirzayevich
Rus tili muharriri:	Kaxramonov Xurshidjon Shuxrat o‘g‘li
Musahhih:	Karimova Shirin Zoxid qizi
Sahifalovchi va dizaynerlar:	Sadikov Shoxrux Shuxratovich
	Abidjonov Nodirbek Odijon o‘g‘li

2025-yil, noyabr, 11-son

© Materiallar ko‘chirib bosilganda “Marketing” ilmiy, amaliy va ommabop jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas’ul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin.
Ilmiy maqola, ommabop maqola, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: info@marketingjournal.uz
Bot: @marketinjournalbot
Tel.: +998977838464, +998939266610
Jurnalning rasmiy sayti: https://marketingjournal.uz

Marketing jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2024-yil 04-oktabrdagi 332/5 sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan

“Marketing” ilmiy, amaliy va ommabop jurnali 2024-yil 15-martdan O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669517** reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan. **Litsenziya raqami: №240874**

“Marketing” ilmiy, amaliy va ommabop jurnalining xalqaro darajasi: **9710.** ГОСТ 7.56-2002 " Seriyali nashrlarning xalqaro standart raqamlanishi" davlatlataro standartlari talablari. **Berilgan ISSN tartib raqami: 3060-4621**